

- Q. 1. Attempt the following in not more than two sentences each : - 20
- (a) Define 'Tort'
 - (b) What is 'Public Nuisance'?
 - (c) Define the term 'Appropriate Laboratory' under the Consumer Protection Act, 1986.
 - (d) What does 'Accord and Satisfaction' mean?
 - (e) Define the term 'consumer dispute' under Consumer Protection Act, 1986.
 - (f) What do you mean by Scinter's Rule?
 - (g) What are Extra Judicial Remedies?
 - (h) What does 'Actio Personalis Moritur Cum Persona' mean?
 - (i) Define the term 'complainant' under Consumer Protection Act, 1986.
 - (j) What does 'Volenti Non Fit Inuria' mean?
- Q. 2. Write short notes on any four of the following : - 20
- (a) Central Consumer Protection Council.
 - (b) Act of God
 - (c) Contributory Negligence
 - (d) Six Carpenter's case
 - (e) Restrictive Trade Practices
 - (f) Liability by Ratification.
- Q. 3. Solve any two of the following problems:- 12
- (a) In the advertisement of hair dye, the manufacturer of hair dye represented that consumer would be quite safe in respect of self spreading dye but evidence showed that its use was not quite safe. On its use on rats showed that rats suffered from tumours and on its experimental use on two women showed that it enhances possibility of breast cancer.
 - (i) Is the Manufacturer liable? why?
 - (ii) What is the remedy available to consumer? why?
 - (b) ABC & Co., a firm of solicitors employed Mr X, as a clerk. Most of the work of firm was done by him. Supriya who was a widow owned some cottages. She went to solicitor's office for purpose of getting her cottages sold and there she met Mr X, who fraudulently induced her to execute a transfer deed of cottages to himself on pretence that documents were necessary for sale of property. He then dishonestly disposed of property for his own benefit. Supriya sued the firm.

- (i) Will Supriya succeed? Why?
 (ii) Is there any defence available to the ABC & Co.? Why?
 (c) 'A' resided in a house next to the Roman Catholic Chapel of which
 'B' was the priest. The chapel bell kept ringing all hours of the day
 and night, causing annoyance to 'A'
 (i) Who is liable? What is the nature of tort committed here? Why?
 (ii) What is remedy available to Mr. A? Why?

- Q. 4. Attempt any four essay type questions from the following:- 48
- What are general defences available in an action of Tort?
 - What is meant by 'Consumer'. Explain in detail the aims and object of the Consumer Protection Act, 1986.
 - What is the rationale of strict liability? Explain with reference to Rylands v/s Fletcher.
 - What is defamation? Distinguish between libel and slander.
 - Explain the three tier system of Consumer Redressal Agencies under the Consumer Protection Act, 1986.
 - Discuss 'Damnum Sine Injuria' and 'Injuria Sine Damnum', citing relevant case laws.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- प्र. १. प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.
 (अ) 'अपकृत्य' व्याख्या लिहा.
 (ब) सार्वजनिक उपद्रव म्हणजे काय?
 (क) ग्राहक संरक्षण कायद्यानुसार १९८६ नुसार 'समुचित प्रयोगशाळा' व्याख्या लिहा.
 (ड) 'सामंजस्य' आणि 'समाधान' म्हणजे काय?
 (इ) 'ग्राहक चाद' ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ नुसार व्याख्या लिहा.
 (फ) साथांटर रुल (नियम) म्हणजे काय?
 (ग) गैरन्यायीक उपाययोजना कोणत्या आहेत?
 (ह) 'अँकटीओ पर्सनेलिस मॉरीट कम पसौना' म्हणजे काय?
 (ई) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ 'तक्रार करता' व्याख्या लिहा.
 (ज) 'वालेन्टी नॉन फिट इंजुरीया' न्हणजे काय?

प्र. २. टिपा लिहा कोणत्याही चार :-

२०

- (अ) केंद्रिय ग्राहक संरक्षण परीषद.
- (ब) दैवी कृत्य
- (क) हानीसहाय्यक दुर्लक्ष
- (ड) सहा सुतांत्रंची केस. (Six Carpenter's case)
- (इ) प्रतिबंधीत व्यापार पद्धती.
- (फ) अनुसर्थनाने येणारे उत्तरदायीत्व

प्र. ३. कोणतेही दोन सोडवा.

१२

- (अ) एका हेअडायच्या जाहीरातीमध्ये, उत्पादकने सदर डाय हा वापरास दृष्टीने पुर्णतः सुरक्षीत असल्याचे दर्शविले परंतु वापरास तो डाय सुरक्षीत नसल्याचे सिद्ध झाले. उंदरांवर त्याचा चापर केल्यावर उंदरांना गाठी आल्याचे आढळले तसेच प्रयोगिक तत्वावर दोन महीलांवर त्याचा चापर केल्यावर त्यामुळे स्तनांचा कर्करोग होण्याची शक्यता वाढल्याचे दिसून आले.
- (१) उत्पादक उत्तरदायी आहे का? का?
 - (२) ग्राहकाला कोणती उपाययोजना उपलब्ध आहे? का?
 - (ब) अबक आणि कंपनी, या सॉलीसीटर फर्मने 'एक्स' ला कारबून म्हणून नियुक्त केले. सदर फर्मचे जास्तीत जास्त काम तो करावचा. सुप्रीया ही एक विभवा होती आणि तिच्याकडे काही कॉटेजेसची मालकी होती. ती सदर कॉटेजेसची विक्री करण्यासाठी सॉलीसीटर फर्ममध्ये गेली आणि एकसला भेटली. त्याने संपत्तीच्या विक्रीसाठी महत्वाचे आहेत असे सांगून तिला फसवणुकीने कॉटेजेसच्या हस्तांतरणाचे कागदपत्रे त्याच्या नावाने करण्यास प्रेरीत केले. नंतर त्याने ती संपत्तीची अप्रामाणिकपणे व स्वतःच्या फायद्यासाठी विलेवाट लावली. सुप्रीया ने फर्मवर दावा केला.
 - (१) सुप्रीया यशस्वी होईल? का?
 - (२) अ.ब.क. आणि कंपनीला कोणते बघाव उपलब्ध आहेत? का?
 - (क) 'अ' हा एक रोमन कॅथलिक चैपलच्या समोर रहात होता ज्याचा धर्मगुरु 'ब' आहे. सदर चैपलची घंटा रात्रिंदिवस वाजत असल्यामुळे 'अ' ला उपद्रव होतो.
 - (१) कोण उत्तरदायी आहे? इथे कोणत्या प्रकारच अपकृत्य घडले आहे? का?
 - (२) 'अ' ला कोणती उपाययोजना उपलब्ध आहे? का?

प्र. ४. सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही चार) :-

४८

- (अ) 'अपकृत्य'च्या दाव्यामध्ये कोणते सर्वसामान्य बचाव उपलब्ध आहेत.
- (ब) ग्राहक म्हणजे काय? ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ चे घेय आणि तांदृष्टे सविस्तर स्पष्ट करा.
- (क) सक्त जबाबदारी तत्वाची तर्कसंगती रेलौंड वि फ्लोचर या खटल्याच्या आधारे स्पष्ट करा.
- (ड) असूनुकसानी म्हणजे काय? लेखी आणि मौखीक बदनामी मधील फरक लिहा?
- (इ) ग्राहक संरक्षण कायदा १९८६ नुसार ग्राहक तक्रर निवारण यंत्रणेची श्रीस्तरीय रचना स्पष्ट करा.
- (फ) 'डॅमनम साईन इंजुरीया' आणि 'इंजुरीया साईन डॅमनम' संयुक्तीक केस लांचे आधारे चर्चा करा.